

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра філософії та релігієзнавства

ПРОГРАМА
нормативної навчальної дисципліни

ЛОГІКА

підготовки бакалаврів галузі знань 22 Охорона здоров'я
спеціальності 227 Фізична терапія, ерготерапія
освітньо-професійної програми 227 Фізична терапія, ерготерапія

Луцьк – 2019

Програма навчальної дисципліни «Логіка» підготовки бакалаврів галузі знань 22 Охорона здоров'я, спеціальності 227 Фізична терапія, ерготерапія, освітньо-професійної програми 227 Фізична терапія, ерготерапія

Розробник: Гудзенко О. Г., доцент кафедри всесвітньої історії та філософії, кандидат філософських наук, доцент

Рецензент: Возняк С.С., доцент кафедри культурології, кандидат філософських наук, доцент

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри філософії та релігієзнавства

Протокол № 2 від 5 вересня 2019 р.

Завідувач кафедри: (доц. Борейко Ю.Г.)

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 1

Для студентів денної форми навчання

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	галузі знань 22 Охорона здоров'я спеціальності 227 Фізична терапія, ерготерапія освітньо-професійної програми 227 Фізична терапія, ерготерапія	Нормативна
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання 3
		Семестр 6
		Лекції 26 год.
		Практичні (семінарські) 16 год.
		Лабораторні ____ год.
		Індивідуальні ____ год.
ІНДЗ: немає		Бакалавр
	Консультації 8 год.	
		Форма контролю: екзамен

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ

Метою викладання навчальної дисципліни «Логіка» є формування вміння логічно мислити; надання систематизованих знань, конструктивних і критичних навичок мислення щодо конкретних практичних ситуацій.

Основні завдання вивчення дисципліни: ознайомити студентів і методично допомогти їм зрозуміти та засвоїти особливості логіки як науки про мислення, основні принципи і закони правильного мислення, зміст основних форм мислення - поняття, судження та умовиводів, їх форм та видів; загальні правила і вимоги доведення і спростування, які розкривають сутність логічної аргументації; основні методи та прийоми раціонального опрацювання інформації; логічні особливості ділового спілкування.

3. КОМПЕТЕНТНОСТІ

До кінця навчання студенти повинні бути компетентними у таких питаннях:

ЗК 1 Здатність до розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 10 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 12 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 13 Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ФК 4 Здатність враховувати медичні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти у практиці фізичної терапії, ерготерапії.

ФК 7 Здатність допомогти пацієнту/клієнту зрозуміти власні потреби, обговорювати та пояснювати зміст і необхідність виконання програми фізичної терапії та ерготерапії

ФК 11 Здатність адаптувати свою поточну практичну діяльність до змінних умов.

ПР 3 Використовувати сучасну комп'ютерну техніку; знаходити інформацію з різних джерел; аналізувати вітчизняні та зарубіжні джерела інформації, необхідної для виконання професійних завдань та прийняття професійних рішень.

До кінця навчання студенти будуть володіти наступними компетентностями:

- здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов;

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності;
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- здатність до пошуку оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- здатність до адаптації та дії в новій ситуації;
- здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт;
- здатність діяти соціально відповідально та свідомо;
- здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми;
- бути компетентними у низці навчальних та оцінювальних стратегій та розуміння їх теоретичних основ;

- здатність створювати психолого-педагогічний клімат, що сприяє навчанню усіх вихованців, незалежно від їх соціально-економічного стану та рівня психофізичного розвитку;

- уміння аналізувати педагогічні ситуації, передбачати можливі труднощі в роботі, намічати шляхи їх ліквідації;

- уміння здійснювати самоаналіз, самооцінку та корекцію власної діяльності.

- здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов;

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності;
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- здатність до пошуку оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- здатність до адаптації та дії в новій ситуації;
- здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт;
- здатність діяти соціально відповідально та свідомо;
- здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми;
- бути компетентними у низці навчальних та оцінювальних стратегій та розуміння їх теоретичних основ;

- здатність створювати психолого-педагогічний клімат, що сприяє навчанню усіх вихованців, незалежно від їх соціально-економічного стану та рівня психофізичного розвитку;

- уміння аналізувати педагогічні ситуації, передбачати можливі труднощі в роботі, намічати шляхи їх ліквідації;

- уміння здійснювати самоаналіз, самооцінку та корекцію власної діяльності.

Після вивчення курсу студенти отримають наступні результати навчання:

- набуття спеціалізованих концептуальних знань на рівні новітніх досягнень, які є основою для оригінального мислення та інноваційної діяльності, зокрема в контексті дослідницької роботи;

- навички критичного осмислення проблеми у навчанні та/або професійній діяльності та на межі предметних галузей;

- навички логічного, послідовного й аргументованого викладу матеріалу, самонавчання та самоорганізації;

- аналіз, систематизація та узагальнення результатів наукових досліджень у сфері спеціальної освіти; оцінювання результатів наукових досліджень у сфері спеціальної освіти з використанням сучасних методів науки, інформаційних та інноваційних

технологій; визначення стану та потенціалу системи освіти спеціального навчального закладу.

Таким чином, після вивчення курсу «Логіка» бакалаври повинні знати: провідні проблеми традиційної логіки, їх значення для професійної діяльності, основні історичні етапи розвитку логіки, пізнавально-евристичну, інформаційну, світоглядну, пропедевтико-виховну, нормативно-мислительну функції логіки.

Також вони повинні вміти: логічно правильно мислити, оцінювати і аналізувати істинність або хибність, правильність або неправильність висловленої думки; дисциплінувати своє мислення; дискутувати і організовувати дискусії; використовувати логіку у професійній діяльності.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Програма змістових модулів

Змістовий модуль 1. Вступ до логіки

Тема 1. Вступ до дисципліни “Логіка”. Предмет і мова формальної логіки

Вступ до дисципліни “Логіка”. Історичні умови виникнення формальної логіки, її розвиток. Загальна характеристика формальної логіки як науки. Структура сучасної логіки. Мислення як предмет вивчення логіки. Мислення і мова. Поняття про форми і закони мислення. Логіка як нормативна наука. Теоретичне і практичне значення логіки.

Тема 2. Історія логіки як науки

Становлення і формування логіки в Стародавній Греції. Аристотель як засновник логіки. Логіка Середньовіччя. Індуктивна логіка Ф.Бекона, Д.С.Мілля. Прогрес логіки у XIX–XX ст. Математична логіка. Сучасна неklasична логіка, її відмінність від класичної. Розвиток логіки в Україні.

Змістовий модуль 2. Традиційна логіка

Тема 3. Поняття як форма логічного мислення

Визначення поняття, його загальна характеристика. Об’єм та зміст поняття, види понять, взаємини між ними. Обмеження та узагальнення понять. Визначення і поділ понять, прийоми, подібні до визначення. Мовні форми виявлення понять. Основні логічні прийоми формування понять. Операції над поняттями і їх значеннями для мислення фахівця.

Тема 4. Судження як форма логічного мислення

Загальна характеристика судження. Судження як форма мислення, види судження. Судження і речення. Структура простого судження, його види. Логічна форма судження. Класифікація суджень. Розподіл термінів у простому судженні. Складне судження, його види та істинність. Модальність суджень, взаємовідношення між ними. Безпосередній умовивід - “Логічний квадрат”.

Тема 5. Основні закони формальної логіки

Поняття про закон мислення. Закон тотожності, закон суперечності (несуперечності), закон достатньої підстави, закон виключеного третього. Ознаки вірного мислення. Закони логіки і формування логічної культури фахівця.

Тема 6. Умовивід як форма і засіб формування думки і знання. Доведення.

Умовивід як форма мислення, загальні особливості, істинність та хибність, види умовиводів. Структура умовиводу. Види дедуктивних умовиводів (силізм, полісилізм, ентимема). Категоричний силізм, його фігури і модуси. Умовні та розподільні умовиводи. Індуктивні умовиводи, їх особливості і специфіка. Основні риси наукової індукції, її значення в системі людських знань.

Тема 7. Доведення

Поняття доведення (доказу), його структура. Види і різновиди доказів. Правила доказу. Поняття спростування. Види спростування. Суперечка і дискусія як різновиди

аргументації. Сутність логічної аргументації. Доведення і спростування. Система правил аргументації. Проблемні ситуації і диспути. Логічні помилки у доказі, пастки у суперечці і способи їх подолання.

Тема 8. Значення логіки

Соціальне призначення й функції логіки. Роль логіки у формуванні інтелектуальної культури людини. Основні види логічних помилок: паралогізми; софізми; парадокси.

4.2. Структура навчальної дисципліни

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Семін.	Сам. роб.	Конс.
Змістовий модуль 1. Вступ до логіки					
Тема 1. Вступ до дисципліни “Логіка”. Предмет і мова формальної логіки	13	2	2	8	1
Тема 2. Історія логіки як науки	17	4	2	10	1
Разом за модулем 1	30	6	4	18	2
Змістовий модуль 2. Традиційна логіка					
Тема 3. Поняття як форма логічного мислення	13	2	2	8	1
Тема 4. Судження як форма логічного мислення	17	4	2	10	1
Тема 5. Основні закони формальної логіки	17	4	2	10	1
Тема 6. Умовивід як форма і засіб формування думки і знання	15	4	2	8	1
Тема 7. Доведення	15	4	2	8	1
Тема 8. Значення логіки	13	2	2	8	1
Разом за модулем 2	90	20	12	52	6
Всього годин:	120	26	16	70	8

4.3. Теми практичних занять

Таблиця 3

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Вступ до дисципліни “Логіка”. Предмет і мова формальної логіки	2
2	Історія логіки як науки	2
3	Поняття як форма логічного мислення	2
4	Судження як форма логічного мислення	2
5	Основні закони формальної логіки	2
6	Умовивід як форма і засіб формування думки і знання	2
7	Доведення	2
8	Значення логіки	2
	Разом	16

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

МОДУЛЬ 1. Вступ до логіки

1. Пізнання як мисленнєвий процес.
2. Мислення як предмет вивчення логіки.
3. Логіка як наука про форми і закони мислення.
4. Поняття про логічну форму.
5. Поняття про логічний закон.
6. Проблема істинності та формальної правильності (міркувань) мислення.
7. Основні історичні етапи розвитку логіки.
8. Дві концепції виникнення логіки в контексті культури.
9. Логіка на порозі третього тисячоліття.
10. Векторність розвитку ціннісного потенціалу логіки як науки в період постмодерну.

МОДУЛЬ 2. Традиційна логіка

1. Мислення і мова. Мова як знакова інформаційна система.
2. Логічний аналіз мови – спосіб виявлення логічних форм і законів.
3. Поняття про мову логіки висловлень. Поняття про мову логіки предикатів.
4. Роль штучних мов логіки у з'ясуванні структури думки.
5. Пропозиційна функція.
6. Судження і речення.
7. Роль питання у пізнанні.
8. Значення судження як форми мислення.
9. „Логічний квадрат”.
10. Логічні засоби перевірки коректності доведення і спростування.
11. Формули, що репрезентують структуру завжди істинних думок.
12. Основні закони логіки як формули істинних думок.
13. Закони логіки висловлень.
14. Закони логіки предикатів.
15. Методологічна роль законів логіки.
16. Основні правила і закони виводів логіки висловлень. Правила термінів.
17. Фігури простого категоричного силогізму. Правила фігур силогізму.
18. Модуси силогізму.
19. Скорочений силогізм. Складні скорочені силогізми.
20. Аналогія як вид умовиводу та її види.
21. Логічні засади аргументації.
22. Логіко-методологічний потенціал наукових проблем.
23. Роль логіки в розвитку систематизації та обґрунтуванні наукового знання.

6. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Для студентів денної форми навчання

Таблиця 4

Поточний контроль								Екзамен	Загальна кількість балів
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	60	100
5	5	5	5	5	5	5	5		

Поточний контроль проводиться у вигляді усного або письмового опитування. З кожної із тем, які виносяться на практичні заняття, студент денної форми навчання може отримати максимально по 5 балів. З усіх тем змістового модуля 1, які виносяться на практичні заняття, студент може отримати максимально 10 балів, а змістового модуля 2 – 30 балів (див. табл. 3).

Підсумковий контроль – екзамен, який проводиться у вигляді комп'ютерного тестування. За складання екзамену студент може отримати максимум 60 балів. Оцінювання знань студентів здійснюється за результатами поточного та підсумкового контролю. Оцінка за освоєння курсу виставляється згідно шкали оцінювання (табл. 5).

Шкала оцінювання

Таблиця 5

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка для екзамену
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 - 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 - 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Бандурка О. О., Гвоздік О. І., Кравець В. М. Логіка для правознавців: навч. посіб. Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2016. 144 с.
2. Бандурка О. М., Тягло О. В. Юридична логіка: підручник. Харків: Золота миля, 2011. 224 с.
3. Гнатюк Я. С. Лекції з історії логіки. Івано-Франківськ: Видавець І. Я. Третяк, 2009. 148 с.
4. Гудзенко-Александрчук О.Г. Логіка. Тестові завдання для студентів денної форми навчання/ О.Г.Гудзенко-Александрчук// Луцьк: ПП Іванюк В.П., 2013. – 23 с.// <https://core.ac.uk/download/pdf/153579613.pdf>
5. Гудзенко О.Г. Електронний освітній ресурс: «Логіка: дистанційний курс навчальної дисципліни» (рекомендовано до використання у навчальному процесі (Витяг із протоколу № 7 засідання науково-методичної ради Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки від 22 червня 2020 року)// <http://194.44.187.60/moodle/course/view.php?id=768>
6. Гудзенко О.Г., Поляков В.Г. Тестові завдання для здійснення підсумкового контролю знань студентів у формі комп'ютерного тестування з дисципліни «Логіка» // <http://cit.eenu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/11/TEST18-005.pdf>
7. Гудзенко О.Г., Поляков В.Г. Програма навчальної дисципліни «Логіка» підготовки бакалавра, галузі знань 25 Восенні науки, національна безпека, безпека державного кордону, спеціальності 251 Державна безпека, за освітньої програмою «Державна безпека». Луцьк, 2019. – 33 с.
8. Гудзенко-Александрчук О.Г. Логіка та філософія у вищому навчальному закладі як невід'ємні елементи гуманітаризації вищої освіти: методологічний та світоглядний аспекти/ О.Г.Гудзенко// Національна освіта в стратегіях соціокультурного вибору: теорія, методологія, практика : матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції з міжнародною участю, 20 травня 2020 року. Луцьк: Луцький педагогічний коледж, 2020. – С.81-82.
9. Логіка та критичне мислення як засоби формування логічної культури й невід'ємні елементи гуманітаризації вищої освіти// Актуальні проблеми розвитку суспільства: історична спадщина, реалії та виклики ХХІ ст. / ХІІІ читання пам'яті В.Липинського : матеріали доп. учасників VIII Міжнар. наук.-практич. конф. (17 квітня 2010). – Луцьк: Волинська обласна друкарня, 2010.– С. 145-150.
10. Дуцяк І. З. Логіка: підручник. Київ: Знання, 2010. 406 с.
11. Жеребкін В. Є. Логіка : підручник. Київ : Знання, 2004. 255 с.
12. Карамішева Н. В. Логіка (теоретична і прикладна): навч. посіб. Київ: Знання, 2011. 455 с.
13. Карамішева Н. В. Логіка і правознавство (теоретичні питання і практичні завдання): навчальний посібник для студентів-юристів. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2012. 120 с.
14. Логіка : підручник / В. Д. Титов, С. Д. Цалін, О. П. Невельська-Гордєєва [та ін.]; за заг. ред. В. Д. Титова. – Харків : Право, 2006. – 207 с.
15. Ряшко В. І. Логіка: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2009. 328 с.

16. Синиця А. С. Логіка : навч. посіб. / А. С. Синиця. Львів : ЛДУФК, 2012. 234 с.
 17. Синиця А. С. Методи перевірки правильності виведення висновку із засновків у теорії силогістики. Вісник Львівського університету. 2007. Вип. 10. С. 110–127.
 18. Тофтул М. Г. Логіка: навч. посіб. для юристів (короткий виклад). – Житомир: Житомирська облдрукарня, 2007. 222 с.
 19. Хоменко І. В. Логіка: підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2007. 335 с.
 20. Хоменко І. В. Логіка: практикум: навч. посіб. – Київ: Юрінком Інтер, 2002. 237 с.
 21. Щербина О. Ю. Логіка для юристів : курс лекцій. Київ: Юридична думка, 2007. 264 с.
- Інтернет-джерела:
1. Загадки для кмітливих. URL: <http://zagadki.org.ua/>.
 2. Логіка. Навчальні матеріали онлайн. URL: <https://pidruchniki.com>.
 3. Український логічний портал. URL: <http://logic.net.ua>.
 4. Riddles with Answers. URL: <https://riddles.tips/>.
 5. Stanford Encyclopedia of Philosophy. URL: <http://plato.stanford.edu/>